

Наредба за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица

Обн., ДВ, бр. 19 от 19 февруари 2002 г., изм. доп. ДВ бр. 74/2002 г.

Чл. 1. (1) Паричните обезщетения за безработица се отпускат от териториалното поделение на Националния осигурителен институт (НОИ) по постоянния адрес на лицето въз основа на заявление, към което се прилагат:

1. документ за регистрация като безработен от съответното териториално поделение на Агенцията по заетостта;
2. декларация, че не е придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или на професионална пенсия за ранно пенсиониране и не се упражнява дейност-основание за задължително осигуряване по чл. 4 от Кодекса за задължително обществено осигуряване (КЗОО);
3. акт за прекратяване на правоотношението;
4. документи, удостоверяващи общ и/или служебен трудов стаж, и/или осигурителен стаж;
5. справка-декларация, изготвена от осигурителя, за размера на осигурителния доход преди прекратяване на правоотношението.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава лично.

(3) При прието заявление с нередовни или липсващи документи териториалното поделение на НОИ уведомява лицето в 7-дневен срок и му дава необходимите писмени указания за отстраняване на нередностите. Ако в 15-дневен срок от уведомяването нередностите не бъдат отстранени, заявлението заедно с приложените към него документи се връща на подателя.

(4) Образците на заявлението и документите по чл. 1, ал. 1, т. 1, 2 и 5 се утвърждават от управителя на НОИ.

Чл. 2.. (1) По първоначално постъпило заявление се съставя досие, съдържащо заявлението, документите по чл. 1, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 5, всички последващи заявления и жалби на лицето и постановените актове по правото му на обезщетение за безработица.

(2) Досието по ал. 1 се съхранява в териториалното поделение на НОИ, чрез което се изплаща обезщетението.

Чл. 3. (1) Паричното обезщетение за безработица се изплаща от датата на прекратяване на осигуряването, ако заявлението с необходимите документи по чл. 1 са подадени в 3-месечен срок от тази дата. Когато заявлението е подадено след този срок по неуважителни причини, обезщетението се изплаща от датата на заявлението за определения в КЗОО период, намален със закъснението.

(2) Когато заявлението е подадено след срока по ал. 1 по уважителни причини, удостоверени с официален документ, обезщетението се изплаща от датата на прекратяване на осигуряването за определения в КЗОО период.

(3) (Изм. доп. ДВ бр. 74/2002 г.) Изплащането на обезщетението за безработица се прекратява при условията на чл. 54д, ал. 1 КЗОО от датата на настъпване на съответното обстоятелство.

(4) (Нова - доп. ДВ бр. 74/2002 г.) За възстановяване изплащането на паричното обезщетение за безработица в случаите по чл. 54д, ал. 4 и 5 КЗОО лицето подава молба в 7-дневен срок от отпадането на уважителните причини за неявяване или от прекратяването на трудовата дейност.

(5) (Нова - доп. ДВ бр. 74/2002 г.) Изплащането на паричното обезщетение се възстановява от датата, на която са отпаднали основанията за прекратяване, за оставащия към датата на прекратяването период. Ако молбата е подадена след срока по ал. 4, изплащането се възстановява от датата на подаване на молбата за оставащия към датата на прекратяването период, намален със закъснението.

Чл. 4. (1) Лицата, които имат право на парично обезщетение за безработица, са длъжни да потвърждават декларацията по чл. 1, ал. 1, т. 2 ежемесечно до 10-о число

на месеца, следващ месеца, за който се дължи обезщетение, пред териториалните поделения на НОИ.

(2) При явяване след срока по ал. 1, но в рамките на текущия месец, обезщетението за безработица се изплаща през месеца, следващ месеца, през който е трябвало бъде изплатено.

(3) (Изм. доп. ДВ бр. 74/2002 г.) На лицата, които не са потвърдили декларацията по чл. 1, ал. 1, т. 2 за съответния месец, изплащането на паричното обезщетение за безработица се прекратява, считано от началото на периода, за който лицето не е потвърдило декларацията по чл. 1, ал. 1, т. 2.

(4) При пропускане на срока за деклариране по уважителни причини, удостоверени с официален документ, изплащането на паричните обезщетения за безработица се възобновява за оставащия към датата на прекратяването период.

Чл. 5. (1) Паричното обезщетение за безработица се отпуска, отказва, изменя, спира, възобновява, прекратява и възстановява с разпореждане на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на осигуряването за безработица в териториалното поделение на НОИ, или на упълномощено от него длъжностно лице. Длъжностното лице се произнася в 14-дневен срок от подаване на заявлението или от настъпване на съответните обстоятелства.

(2) Образците на разпорежданията по ал. 1 се утвърждават от управителя на НОИ.

(3) (Изм. доп. ДВ бр. 74/2002 г.) Един екземпляр от разпореждането по ал. 1 се връчва срещу подпис на лицето или по пощата с обратна разписка. Отказът на лицето да получи разпореждането се удостоверява от двама свидетели-длъжностни лица.

Чл. 6. (1) Длъжностното лице, издало разпореждането за отпускане, отказване, изменение, спиране, възобновяване, прекратяване или възстановяване на паричното обезщетение за безработица, както и за възстановяване на неправилно изплатени суми, може да го поправя, изменя или отменя с ново разпореждане, когато:

1. е допусната явна фактическа грешка;
2. са представени нови документи;
3. са допуснати технически грешки при изчисляване на обезщетението или грешки при електронната обработка на информацията;
4. не са взети предвид представени документи, които имат значение за определяне на размера и периода за изплащане на обезщетението.

(2) Когато по реда на ал. 1 се определи парично обезщетение за безработица в по-голям размер, разликата се изплаща от датата на възникване на основанието за получаване на по-големия размер.

(3) Когато по реда на ал. 1 се определи парично обезщетение за безработица в по-малък размер, по отношение на неоснователно получените суми се прилагат чл. 114 и 115 КЗОО.

Чл. 7. (1) Лице, което има право на парично обезщетение за безработица, е длъжно в 7-дневен срок да декларира в териториалното поделение на НОИ и всяко обстоятелство, което води до спиране, прекратяване или изменение на паричното обезщетение за безработица, както и при промяна на постоянния адрес.

(2) Лице, което не е декларирано в срока по ал. 1 за настъпили изменения, които се отразяват върху основанието за получаване на парично обезщетение за безработица, върху периода за изплащане или размера му, и продължава да го получава, връща неправомерно получената сума със законната лихва.

(3) (Изм. доп. ДВ бр. 74/2002 г.) Длъжностното лице по чл. 54ж КЗОО издава разпореждане за възстановяване на неоснователно изплатените обезщетения за безработица, което подлежи на доброволно изпълнение в 14-дневен срок от връчването.

(4) (Нова - доп ДВ бр. 74/2002 г.) В срока по ал. 3 лицето може да заяви, че желае да погаси дължимата сума заедно с лихвите върху нея на вноски за не повече от една година. Ръководителят на съответното териториално поделение на НОИ преценява финансовото състояние на лицето и издава разпореждане за разсрочено изплащане, в което определя размера на вноските и сроковете за изплащането им. При неизпълнение на разпореждането дължимите суми се събират принудително.

(5) Дължимите суми по разпорежданията се събират принудително от полагащото се обезщетение за безработица чрез удържки в размерите по чл. 341 от Гражданския

процесуален кодекс.

(6) (Нова - доп ДВ бр. 74/2002 г.) При невъзможност сумите да бъдат събрани по реда на ал. 4 и 5 преписката се изпраща на публичния изпълнител за принудително изпълнение по реда на Данъчния процесуален кодекс.

(7) (Нова - доп ДВ бр. 74/2002 г.) При смяна на постоянния адрес лицата, получаващи обезщетение за безработица, в 30-дневен срок подават искане за изплащане на обезщетенията от териториалното поделение на НОИ по новия адрес. Ако искането е подадено след срока, териториалното поделение на НОИ по новия адрес започва да изплаща обезщетенията от датата на подаване на искането за оставащия период, намален със закъснението.

Чл. 8. (1) Осигурителният стаж се установява с трудова, служебна и/или осигурителна книжка, и/или с документ по образец, утвърден от управителя на НОИ, издаден от осигурителя.

(2) При определяне на срока за изплащане на обезщетението за безработица се взема предвид времето:

1. зачетено за трудов, служебен или осигурителен стаж до 31 декември 2001 г.;
2. зачетено за осигурителен стаж съгласно чл. 9, ал. 1, 2 и ал. 3, т. 1-4 КЗОО след 1 януари 2002 г.

Чл. 9. (1) При определяне на средномесечния осигурителен доход, от който се изчислява размерът на паричното обезщетение за безработица, се вземат предвид доходите за последните 9 месеца, през които лицата са подлежали на задължително осигуряване за всички осигурени социални рискове, върху които са внесени или са дължими осигурителни вноски.

(2) Когато в периода по ал. 1, от който се определя средномесечният осигурителен доход, се включва време, което се зачита за осигурителен стаж, без да се дължат осигурителни вноски, при определяне на осигурителния доход се вземат съответно:

1. за времето на платен и неплатен отпуск за отглеждане на малко дете и неплатен отпуск за временна неработоспособност-месечната минимална работна заплата, установена за страната за съответния период;
2. за времето на платен отпуск за временна неработоспособност и за отпуск за бременност и раждане-размерът на полученото обезщетение;
3. за времето на неплатен отпуск до 30 работни дни през една календарна година-месечната минимална работна заплата, установена за страната за съответния период.

(3) Средномесечният осигурителен доход, от който се определя паричното обезщетение за безработица, се изчислява, като сборът от доходите по ал. 1 и 2 се раздели на 9.

Чл. 10. (1) (Предишен чл. 10 - изм. доп. ДВ бр. 74/2002 г.) Когато паричното обезщетение за безработица се изплаща за непълен месец, полагащата се сума за частта от месеца се определя, като размерът на месечното обезщетение за безработица се раздели на броя на календарните дни в месеца и полученото се умножи по броя на дните, за които се полага обезщетението.

(2) (Нова - доп. ДВ бр. 74/2002 г.) При отпускане на парично обезщетение за безработица по реда на чл. 54б, ал. 4 КЗОО 3-годишният период се определя от датата на отпускане на предходно парично обезщетение за безработица.

(3) (Нова - доп. ДВ бр. 74/2002 г.) При отпадане на основанията за получаване на парично обезщетение за безработица по реда на чл. 54б, ал. 6 КЗОО изплащането на обезщетението в пълен размер се възстановява за оставащия период на изплащане, намален с периода, през който е получавано обезщетението по чл. 54б, ал. 6 КЗОО.

Чл. 11.. Паричните обезщетения за безработица се изплащат от териториалните поделения на НОИ чрез пощенските станции в страната по постоянния адрес на безработното лице.

Чл. 12. Пощенските станции изплащат паричните обезщетения за безработица по ведомост в периода от 20-о до 26-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят. Когато 20-о и 26-о число са неработни дни, изплащането започва в началото и завършва в края на следващия работен ден. Неизплатените в посочения срок парични обезщетения за безработица могат да се изплащат през следващия месец в срока за изплащането им.

Чл. 13. Пощенската станция не изплаща паричното обезщетение за безработица, когато:

1. лицето е починало;

2. има нареждане от териториалното поделение на НОИ.

Чл. 14. (1) Когато безработното лице не може да получи лично паричното обезщетение за безработица, то може да се изплати на упълномощено от него лице. Пълномощното следва да е с нотариално заверен подпис.

(2) Данните от документа за самоличност на упълномощения, както и номерът и датата на издаване на пълномощното се вписват в графа "Бележки по изплащането" на ведомостта. Копие от пълномощното се прилага към ведомостта.

Чл. 15. За изплащане на неполучено парично обезщетение за безработица от починал безработен наследниците му подават заявление до териториалното поделение на НОИ, към което прилагат удостоверение за законните наследници. Обезщетението се изплаща на упълномощеното от всички наследници лице или се разделя между наследниците по определения от Закона за наследството ред.

Чл. 16. (1) Териториалното поделение на НОИ превежда сумите за изплащане на паричните обезщетения за безработица по набирателна сметка на териториалното поделение "Български пощи", открита в банковия клон, който обслужва териториалното поделение на НОИ. Сметните отношения на териториалното поделение на НОИ с териториалното поделение "Български пощи" за изплатените обезщетения през месеца се уреждат до края на същия месец.

(2) За извършване на работата по изплащане на обезщетенията чрез пощенската мрежа НОИ чрез териториалните си поделения заплаща на териториалните поделения "Български пощи" 6 на хиляда върху подлежащите на изплащане през месеца обезщетения. Те се превеждат до 7-о число на следващия месец.

(3) Дължимият данък върху добавената стойност върху сумата по ал. 2 се превежда от териториалното поделение на НОИ на териториалното поделение "Български пощи" едновременно със сумата по ал. 2.

(4) Преводите по ал. 2 и 3 се извършват въз основа на фактура, която териториалното поделение "Български пощи" издава след приключване изплащането на обезщетенията за безработица през месеца.

(5) При неправилно изплатено парично обезщетение за безработица по вина на служител от пощенската станция то се възстановява на териториалното поделение на НОИ от териториалното поделение "Български пощи".

Чл. 17. (1) При извършване на финансови ревизии от контролните органи в пощенските станции за констатирани случаи на неправилно изплатени и отчетени парични обезщетения за безработица се уведомява съответното териториално поделение на НОИ.

(2) Длъжностни лица от териториалните поделения на НОИ извършват проверки в пощенските станции за правилното прилагане на наредбата съвместно с органи на териториалните поделения "Български пощи". Редът и начинът за извършване на проверките се регламентират в съвместна инструкция.

Допълнителна разпоредба

§ 1. (Изм. доп. ДВ бр. 74/2002 г.) По смисъла на наредбата "уважителни причини" са: задържане от органите на властта; явяване в съд или в друг държавен орган; отбиване на наборна военна или мирновременна алтернативна служба; участие във военноучебен сбор или преподготовка; заболяване и други подобни обстоятелства, удостоверени с официален документ, за които териториалното поделение на НОИ е уведомено своевременно.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. (1) До 31 декември 2003 г. включително териториалните поделения на Агенцията по заетостта изпълняват функциите по определяне, отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица на териториалните поделения на НОИ по реда на глава четвърта "а" от КЗОО и при условията на наредбата, като:

1. приемат заявленията за отпускане на парично обезщетение за безработица заедно с документите по чл. 1, ал. 1;

2. съхраняват досиетата по чл. 2, ал. 1 на безработните лица, на които изплащат парични обезщетения за безработица;

3. изплащат паричните обезщетения за безработица чрез пощенските станции в страната по постоянния адрес на безработното лице;
4. приемат заявленията по чл. 15;
5. дават нареждане на пощенската станция да не изплаща паричното обезщетение за безработица съгласно чл. 13, т. 2.

(2) (Изм. доп. ДВ бр. 74/2002 г.) Ръководителите на териториалните поделения на Агенцията по заетостта отпускат, изменят, отказват, спират, прекратяват, възобновяват и възстановяват паричните обезщетения за безработица с решение по утвърден образец, което подлежи на обжалване в съда по реда на Закона за административното производство. Ръководителите на териториалните поделения на Агенцията по заетостта издават решения за възстановяване на неоснователно изплатените парични обезщетения за безработица при условията и по реда на чл. 7, ал. 3 и 4.

(3) Лицата, които имат право на парично обезщетение за безработица:

1. потвърждават декларацията по чл. 1, ал. 1, т. 2 ежемесечно до 10-о число на месеца, следващ месеца, за който се дължи обезщетение, пред териториалните поделения на Агенцията по заетостта;

2. декларират в 7-дневен срок пред териториалните поделения на Агенцията по заетостта всяко обстоятелство, което води до спиране, прекратяване или изменение на паричното обезщетение за безработица, както и при промяна на постоянния адрес.

(4) (Нова - доп. ДВ бр. 74/2002 г.) Лицата, които получават парично обезщетение за безработица и постоянният им адрес е в населено място, в което няма структури на Агенцията по заетостта, могат да потвърждават декларацията по чл. 1, ал. 1, т. 2 пред кмета или пред упълномощено от него длъжностно лице ежемесечно до 5-о число на месеца, следващ месеца, за който се дължи обезщетение. Кметовете или упълномощените от тях длъжностни лица предават получените декларации в съответното териториално поделение на Агенцията по заетостта в срока по чл. 4, ал. 1.

§ 3. На лицата, които са придобили право на обезщетение за безработица и са се регистрирали като безработни в бюрата по труда до 31 декември 2001 г. включително, се определя парично обезщетение за безработица в размерите, предвидени в отменената глава четвърта, раздел III от Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта.

§ 4. Отношенията между НОИ, Агенцията по заетостта и "Български пощи"-ЕАД, във връзка с изплащането на паричните обезщетения за безработица се уреждат със споразумение между тях.

§ 5. Наредбата се приема на основание чл. 54а, ал. 5 КЗОО и влиза в сила от 1 януари 2002 г.

§ 6. Контролът по изпълнението на наредбата се възлага на НОИ.